

fabriker langt fra arbejde under særdeles gunstige Vilkaar", hedder, at den nævnte Loldnedsettelse er funden "ubetænkelig" under Hensyn til den foreslaede „Ophævelse af Lolden paa en Mængde af Papirfabrikationens Hjælpeidler". Hvoertil der sigtes ved denne „Mængde", have Papirfabrikerne ikke kunnet udfinde; de skrive herom Følgende: „At Lolden paa Kul hæves, vil ganske vist medføre en Besparelse for Papirfabrikerne, ligesom for alle andre Fabriker, men kan formentlig ikke motivere en særlig Nedsettelse af Lolden paa Papir. Paa Raastoffer eller Hjælpeidler, som bruges til Papirfabrikationen, have vi i Udkastet kun kunnet finde Lolden ophævet paa Papir og Syrer. Disse Gjenstande bruges dog ikke i større Mængde i Papirfabrikerne, og Lolden af dem har hidtil kun udgjort en Ubetydelighed. Ganske vist skal endel „Farvevarer" være tolsfri, men paa Anilinfarver, hvoraf der bruges Betydeligt i Papirfabrikerne, skal Lolden forhøies fra 5 Sk. til 30 Dre. Nedsettelse af Lolden have vi kun kunnet finde med Hensyn til Metalbug og Gummivarer og Cremasse til Papirfabrikation."

Det tør formentlig efter denne Udvikling antages, at den i Forslag bragte Loldophævelse paa Raastoffer, hvor hjerkommen den end er, ikke har en fuldt saa stor Betydning for Industrien, som man paa Forhaand har været tilbøjelig til at antage, og i ethvert Fald bør den vistnok, som ovenfor antydet, udftrækkes videre, end Lovforslaget tilfiger.

Vende vi os nu til Lovforslagets anden Del, der fastslaar Lolden paa særbige Varer fra Udlandet, da staa vi ved den vistnok betydningsfuldste Del af det, fordi den særlig vil komme til at berøre den talrige Arbejdsstand, der offerer sine Kræfter i Haandværkets og Industriens Tjeneste, og dens Virkninger tilbøds kunne blive overordentlig følelige for denne Samfundsklasse, ligesom den i det Hele kan afstedkomme betydelige Forstyrrelser, hvad der ogsaa strag viser sig ved nærværende Lovforslag. Nedsettelsen af Lolden paa Fajance og Terrakotta fra 3 Sk. til 4 Dre pr. Pd. har saaledes bragt de bornholmske Lervarefabrikanter til at udtale, at den „i høieste Grad er truende for deres Eksistens". Der findes for Liden 8 Fajancefabrikanter og 3 Terrakottafabrikanter i Rønne, der tilsammen beskæftige 162 Arbejdere. Deres Fabrikation er i de senere Aar gaaet betydeligt fremad, men da de kun arbejde med maa Midler, anse de sig ikke istand til at kunne optage Konkurrencen med Udlandets store Fabriker, hvis Lolden nedsættes, og en i Konklusionen lignende Erklæring foreligger fra S. P. Holmblads Stearinfabrik. Forjaavidt Lovforslagets Nedsettelse af Lolden paa Stearin fra 3 Sk. til 2 Dre pr. Pd. og paa Stearinlys fra 6 Sk. til 4 Dre pr. Pd. skulde blive Virkelighed, vil den nævnte Fabrik, Danmarks eneste Stearinfabrik, der beskæftiger mellem 40 og 50 Mennesker, formentlig blive nedlagt.

Loldens saa væsentlige Indflydelse paa de enkelte Fabrikationsgrene bliver dog om muligt endnu betydningsfuldere, naar lignende Bemærkninger maa gjøres overfor Industrier, der beskæftige talrige Klasser af Arbejdere, og i saa Henseende skulle vi gjøre nogle Bemærkninger ved Håndfæ- og Skotøjsindustrierne. Hvad da først Håndfæ angaar, paa hvilke Lolden foreslaaes nedsat fra 1 Kr. 50 Dre (72 Sk.) til 70 Dre pr. Pd., kunde det synes aldeles ligegyldigt, thi de danske Håndfæ have jo erobret et Marked i Udlandet, og kunne de udenfor Danmarks Grændser staa sig mod den fremmede Konkurrence, maa de saa meget mere kunne gjøre det i Danmark selv. I og for sig er denne Slutning ogsaa rigtig, men det synes, som om den danske Håndfæproduktion nu har vanskeligere ved at finde Afsetning i Udlandet end tidligere. Som det rigtig siges i Lovforslagets Motiver, „bære nemlig Forholdene i Udlandet hen til Sikking af eget Gebet for det indenlandske Arbejde", og under saadanne Forhold vilde det formentlig være fuldstændig urigtigt at rokke ved den bestaaende Håndfætolv og derved frivilligt udlevere det danske Marked til den udenlandske Industri uden at erholde Noget som helst til Gjengæld. De talrige Håndfæstykker, der allerede nu have en kun tarvelig Fortjeneste, vilde i saa Fald se denne blive endnu ringere.

Vende vi os nu til Skotøjsindustrien, og da særlig til den, der omfatter Fodtøjs udelukkende af Læder, da stille Forholdene sig tilsyneladende helt anderledes. Efter den nu gjældende Loldlov er Lolden paa saadant Fodtøj 32 Sk. eller 66 $\frac{2}{3}$ Dre pr. Pd., medens den efter det fremkomne Loldlovsforslag vil blive 70 Dre. Her er altsaa en, skjøndt lille, Loldforhøielse stillet i Udsigt, og den motiveres ved Henviisning til „den i de sidste Aar stedfundne betydelige Fortolbning af Læderfodtøj fra Udlandet". Det er da ogsaa en ubestridelig Sandhed, at den stadig tiltagende Indførsel af udenlandsk, maskinfyet Fodtøj har trykket de danske Skomagere endog særdeles haardt. Gifte Smaamestere ere blevne reducerede til at arbejde som Svende, og Svende have maattet friste Livet ved al Slags tilfældigt Arbejde. Men disse Forhold ere da heller ikke gaaede ganske upaataalte hen. Kjøbenhavns Skomagerlaug har bl. A. i 1879 udtalt sig for en høiere Lold paa Læderfodtøj ligesom Kjøbenhavns Skomager-svende-Forening, og fra Centralforeningen af jydsk Skomagere er der i 1880 indsendt en Adresse herom til saavel Regjering som Rigsdag. Denne Adresse, der er tiltraadt af en stor Mængde Skomagerforeninger, konkluderer i følgende Forslag til Lold paa Skomagerarbejde: